

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ

Силабус дисципліни
“Основи соціально-психологічної реабілітації”

1. Профіль дисципліни

<i>Кафедра психології</i>	Освітній ступінь – магістр Галузь знань: 05 “Соціальні та поведінкові науки” Спеціальність: 053 “Психологія” Освітньо-професійна програма: “Практична психологія” Кількість кредитів – 6 Загальна кількість годин – 180 Рік підготовки – 1, семестр – 2-й Компонента освітньої програми: обов’язкова Цикл підготовки: професійна підготовка Мова викладання: українська
---------------------------	--

2. Інформація про викладача

Викладач	К.психол.н., доцент Коломієць Тетяна Володимирівна
Профайли викладачів	https://polissiauniver.edu.ua/коломієць-тетяна-володимирівна-2/
Контактна інформація	+38 067 9763307, tetiana.kolomiets@polissiauniver.edu.ua
Консультації	Онлайн консультація в Zoom (Meeting ID: 262 574 6410; Passcode: 5555), Viber щопонеділка з 11.10 до 12.00

3. Анотація до дисципліни

Дисципліна “Основи соціально-психологічної реабілітації” є обов’язковою освітньою компонентою циклу професійної підготовки освітньо-професійної програми “Практична психологія”. Основним завданням дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями стосовно особливостей організації процесу соціально-психологічної реабілітації особистості чи групи людей після пережитої травматичної події, набуття навичок підготовки індивідуальної програми соціально-психологічної реабілітації.

Мета та цілі дисципліни

Метою освітньої компоненти “Основи соціально-психологічної реабілітації” є формування системи теоретичних знань і практичних навичок розробки та реалізації програм соціально-психологічної реабілітації особистості чи групи людей після пережитої травматичної події.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати: нормативно-правові аспекти соціально-психологічної реабілітації; основні поняття і категорії реабілітаційної психології; форми організації процесу реабілітації для різних груп постраждалих; базові принципи психодіагностики постраждалих осіб; сучасні методи соціально-психологічної реабілітації.

вміти: використовувати доречний психодіагностичний інструментарій, добирати методи поновлення окремих психічних функцій; самостійно розробляти індивідуальну програму

соціально-психологічної реабілітації; прогнозувати траєкторію відновлення клієнта; оцінювати результати психологічної реабілітації.

Компетентності, на формування яких націлена дисципліна:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК10. Здатність самостійно розробляти проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	22	4
Практичні / лабораторні	50	14
Самостійна робота	108	162

4.2. Формат дисципліни

- очний;
- змішаний (поєднання традиційних форм навчання з елементами електронного навчання через систему Moodle);
- дистанційний.

4.3. Тематичний план початкової дисципліни

№ з/п	Назва теми та її короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
ЗМ. 1. Теоретичні основи соціально-психологічної реабілітації.			
1.	<i>Тема 1. Змістові аспекти поняття реабілітації</i> 1.1. Різноманіття уявлень про реабілітацію. 1.2. Загальнонаукова концепція реабілітації. 1.3. Види реабілітації. 1.4. Принципи реабілітації	20 (2/8/10)	20 (2/2/16)
2.	<i>Тема 2. Правові засади реабілітаційного процесу</i> 2.1. Нормативне забезпечення, основні концепції, підходи та принципи реабілітаційної діяльності в Україні. 2.2. Законодавче забезпечення діяльності центрів соціально-психологічної реабілітації населення. 2.3. Нормативно-правове регулювання діяльності з інформування населення про соціальні та реабілітаційні послуги.	10 (2/2/6)	10 (0/0/10)
3.	<i>Тема 3. Процесуально-змістові особливості соціально-</i>	20 (2/6/12)	20 (0/2/18)

	<i>психологічної реабілітації</i>		
	3.1. Місце та роль соціально-психологічної реабілітації у професійній діяльності психолога 3.2. Цілі та завдання соціально-психологічної реабілітації. 3.3. Методи соціально-психологічної реабілітації. 3.4. Організація та етапи процесу соціально-психологічної реабілітації. 3.5. Критерії ефективності психологічної реабілітації.		
ЗМ. 2. Практичні аспекти психологічної реабілітації			
4.	<i>Тема 4. Організація соціально-психологічної допомоги в реабілітаційних установах</i> 4.1. Види реабілітаційних установ. 4.2. Об'єкти соціально-психологічної допомоги реабілітаційних установ. 4.3. Особливості організації реабілітаційного процесу в умовах стаціонару. 4.4. Організація реабілітаційного процесу поза межами стаціонару	20 (2/6/12)	20 (0/0/20)
5.	<i>Тема 5. Особливості організації та впровадження системи раннього втручання</i> 5.1. Зміст системи раннього втручання. 5.2. Характеристика основних моделей раннього втручання. 5.3. Функції фахівців медичної та психологічної галузей в системі раннього втручання. 5.4. Особливості роботи психолога в мультидисциплінарній команді.	10 (2/2/6)	10 (0/0/10)
6.	<i>Тема 6. Особливості створення програм психологічної реабілітації: підходи та методи</i> 6.1. Діагностичний інструментарій для визначення соціально-психологічних потреб особистості 6.2. Психодіагностика емоційного стану, ціннісно-потребової сфери, особливостей міжособистісної взаємодії людини. 6.3. Мультифаховий консиліум. Визначення пріоритетних потреб та можливих реабілітаційних заходів. 6.4. Підготовка комплексу реабілітаційних заходів. 6.5. Моніторинг ефективності програми	20 (4/8/8)	20 (2/2/16)
ЗМ.3. Особливості соціально-психологічної реабілітації різних категорій клієнтів			
7	<i>Тема 7. Основні аспекти організації соціально-психологічної реабілітації осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах</i> 7.1. Характеристика категорії осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах. 7.2. Класичні соціально-психологічні потреби осіб, які опинилися у СЖО. 7.3. Моделі соціально-психологічної реабілітації осіб у СЖО. 7.4. Особливості соціально-психологічної реабілітації дітей у СЖО	20 (2/4/14)	20 (0/0/20)
8	<i>Тема 8. Соціально-психологічна реабілітація соматично хворих та осіб з обмеженими можливостями</i> 8.1. Вимоги щодо організації допомоги хворим на соматичні захворювання.	20 (0/4/6)	20 (0/0/20)

	8.2. Основи психологічної реабілітації осіб, які мають особливі потреби та вади розвитку. 8.3. Вимоги до фахівців психологічного профілю та моніторинг динаміки процесу реабілітації.		
9	<i>Тема 9. Особливості соціально-психологічної реабілітації осіб, які пережили психотравму</i> 9.1. Соціально-психологічна реабілітація жертв насилля. 9.2. Соціально-психологічна реабілітація жертв катастроф природного та техногенного характеру. 9.3. Особливості соціально-психологічної реабілітації осіб, які переживають втрату.	20 (2/6/12)	20 (0/4/16)
10	<i>Тема 10. Соціально-психологічна реабілітація осіб, які постраждали від воєнних дій</i> 10.1. Особливості соціально-психологічної реабілітації осіб, які знаходилися в окупації 10.2. Соціально-психологічна реабілітація цивільних осіб, які стали учасниками або свідками бойових дій. 10.3. Соціально-психологічна реабілітація військовослужбовців. 10.4. Соціально-психологічна реабілітація звільнених з полону. 10.5. Соціально-психологічна реабілітація жертв військових злочинів. 10.6. Особливості соціально-психологічної реабілітації вимушено-переміщених осіб.	20 (4/4/12)	20 (0/2/18)
Разом		180	180

Система оцінювання та вимоги

Здобувача вищої освіти слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Максимально/мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 60/36 та максимально/мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені – 40/24.

Накопичення рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Min/ max кількість балів
Семестрове оцінювання: - Активна участь у лекційному занятті (дискусія, обговорення, запитання, конспектування тощо) –максимально за 1 заняття 1 бал; - виконане практичне завдання (доповідь, демонстрація технік, презентація відеоматеріалів, участь у дискусії, робота з кейсами з практики тощо) –максимально за 1 заняття 1 бал - модульна контрольна робота (передбачає презентацію розробленої програми психологічного відновлення) – максимум 5 балів за звіт та 5 балів за його захист (10 балів сумарно)	36/60
Екзамен	24/40
Максимальна кількість балів	100
Додаткова оцінка Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у конкурсах наукових робіт за спеціальністю, предметних олімпіадах	15

Система оцінювання сформованих компетентностей у ЗВО враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття,

а також виконання самостійної і індивідуальної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів ВО здійснюється за накопичувальною 100- бальною системою.

Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

Результати навчання

Шифр	Результат навчання
ПР4	Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій
ПР5	Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість
ПР13	Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності

5. Пререквізити

Аналітичне мислення, творчий підхід до вирішення проблеми, ініціативність, навички роботи з професійною літературою, прагнення розвиватися і опановувати нові інструменти для реалізації професійної діяльності.

6. Політики дисципліни

- *Політика щодо дедлайнів та перекладання:* усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Ліквідація заборгованості відбувається протягом одного тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10%. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

- *Політика щодо академічної доброчесності:* усі письмові роботи перевіряються на наявність вихідних даних щодо джерел використаної інформації і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час модульних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, тестування за допомогою Google-form).

- *Політика щодо відвідування:* відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за активність на яких нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із гарантом ОП.

- *Політика щодо забезпечення інклюзивності освітньої діяльності:* усі матеріали, які обговорюються на занятті висвітлені на освітній платформі Moodle. Виконані завдання можуть надсилатися викладачу в електронному форматі. Під час проведення занять можливе синхронне викладання на платформі Zoom.

- *Самостійна робота:* включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті дуже стисло, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання домашніх навчально-дослідних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, телевізорами, комп'ютерами, фліпчартами. Залежно від теми практичного заняття можуть знадобитися такі ресурси, як спортивний одяг, каремати, інтерактивна пісочниця, навушники, фарби, пензлики, пастель, артбук, блискітки, шматки тканини, намистинки, нитки, клей, ножиці тощо. Специфічні заняття можуть проводитися в парковій зоні, ботанічному саду, контактному зоопарку (ПЗ 2, ПЗ3, ПЗ5, ПЗ6 ПЗ11) та на базі інших організацій в межах угод про співпрацю (наприклад в Центрі соціально-психологічної реабілітації)

8. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основна література

1. Волошин П. В., Марута Н. О., Шестопалова Л. Ф. Діагностика, терапія та профілактика медико-психологічних наслідків бойових дій в сучасних умовах: метод. рек. / ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України». – Харків, 2014. – 80 с.
2. Гончар І. Роль реабілітаційного потенціалу особистості в ході соціально-психологічної реабілітації / І. Гончар // Актуальні проблеми соціальної роботи: теорія і практика : колективна монографія / І. В. Албул, О. Д. Балдинюк, О. М. Бойко [та ін.] ; за ред. Н. М. Коляди ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань : Візаві, 2020. – С. 67–75. <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/13130>
3. Крайнюк В. М. Психологія стресостійкості особистості: монографія / В. М. Крайнюк. – К. : Ніка-Центр, 2007. – 432 с.
4. Кривоконь Н. І. Соціально-психологічне забезпечення соціальної роботи: монографія / Кривоконь Н. І. – Харків : видавництво ФОП Олійник, 2011. – 480 с.
5. Медична і соціальна реабілітація: підручник (ВНЗ I–III р. а.) / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін. – 2-е вид., переробл. і допов. К., 2018 – 464 с.
6. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. – Київ, 2018. – 208 с.
7. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с.
8. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 3. – Київ, 2018. – 236 с.
9. Черненко М.І., Аршава І.Ф. Медико-соціальна і психологічна реабілітація хворих та інвалідів; Дніпропетровськ, 2007. - 606 с. Іпатов А.В., Сергієні О.В., Войтчак Т.Г. Професійна реабілітація інвалідів. Дніпропетровськ, 2005. - 227 с.
10. Організація психотерапевтичної допомоги в системі реабілітації хворих та інвалідів з психічними та поведінковими розладами, кризовимистанами і потерпілих в результаті техногенних аварій і катастроф в умовах реформування охорони здоров'я. Методичні рекомендації. Донецьк, 2012. - 83 с.
11. Соціально-педагогічна діагностика : наук.-метод. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. / Н.П. Краснова, Л.П. Харченко, Я.І. Юрків, І.С. Сьомкіна ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. – 429 с.
12. Соціально-педагогічна діагностика дітей та родин, які опинились в складних життєвих обставинах : метод. рек. / автори-упор. В.Г. Панок, В.Д. Острова. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2016. – 68 с.

13. Шемет І. С. Інтегративні психотехнології в соціальній роботі: наукове видання / І. С. Шемет. – Кострома: КДУ, 2004. – 226 с.

Додаткова література

1. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В. Б. Самойленко, Н. П. Яковенко, І. О. Петряшев. К.: Медицина. 2018. 464 с.
2. Теорія і практика медичної реабілітації / М. І. Хвисяк, О. М. Хвисяк, В. Г. Марченко. Харків: Майдан, 2016. 360 с.

Інформаційні ресурси

<https://scholar.google.com.ua/>
https://upsihologa.com.ua/tytarenko_crisis2.html
<https://www.youtube.com/watch?v=5ddWANXSq6k>
<https://www.youtube.com/watch?v=J2XegnjKvuA>

Викладач _____ _____ Т. В. Коломісць

Гарант освітньої програми _____ _____ Л. П. Журавльова

Декан факультету _____ _____ В. С. Данкевич

Силабус затверджений на засіданні кафедри
Протокол № 10 від “20” червня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ _____ Л. П. Журавльова

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією факультету

Протокол № 2 від “30” серпня 2022 р.

Голова НМК факультету _____ _____ Л. П. Василенко